

TANKRED DORST

1925 narozen v Sonnenbergu

1942 narukoval do nacistické armády

1947 návrat z válečného zajetí v USA

1952 počátek studií germanistiky, divadelní vědy a dějin umění v Mnichově

Spolu s hudebním skladatelem Wilhelmem Killmayerem zakládá loutkové divadlo *Das kleine Spiel*, pro které píše své první divadelní texty; po přerušení studií pracuje jako lektor a redaktor v různých nakladatelstvích; posléze spisovatel z povolání. Žije v Mnichově.

Dorstovy pětidílné sebrané spisy obsahují 24 dramatických prací – následující soupis je tedy jen výběrový.

1960 první provedení jednoaktovky *Die Kurve (Zatačka)*, česky Dilia 1968, přel. František Fabian

1960 první provedení hry *Gesellschaft im Herbst* (Společnost na podzim)

1960 první provedení *Freiheit für Clemens* (Svobodu pro Klementa)

1962 protiválečná, brechtovsky laděná jednoaktovka *Grosse Schmährede an der Stadtmauer* (Velké thani pod hradbami, česky Dilia 1968, přel. František Fabian), která se prosadila i v zahraničí

1964 první provedení pohádky *Die Mohrin (Maurka)*, česky Dilia 1977, přel. Jiří Stach

1965 *Graf Grun oder Die Nützlichkeit der Räuber* (Graf Grun aneb O potřebnosti loupežníku)

1968 první provedení revolučního dramatu *Toller* ve Stuttgartu v režii Petera Palitzsche

1972 první provedení hry *Der Anteil der Arbeit an der Menschenwerdung des Affen* (Podíl práce na polidštění opice)

1973 první provedení hry o Knutu Hamsunovi *Eiszeit* (Doba ledová) v Bochumu v režii Petera Zadeka

1975 vzniká první část Dorstovy autobiograficky laděné, volně *Deutsche Trilogie*, na niž se autorsky podílela Ursula

Ehlerová, komedie *Auf dem Chimborazo*

1977 první provedení *Goncourt oder Die Abschaffung des Todes* (Goncourt aneb Zrušení smrti)

1980 druhá část Německé trilogie nese název *Die Villa* (Vila)

1981 první provedení rozsáhlého dramatu *Merlin oder Das wüste Land* (Merlin aneb Pustá zem, česky Dilia 1988, přel. Vladimír Tomeš)

Merlinem začíná Dorstovo období zpracování pohádkových a mytických látek; sem patří mj. *Korbes* podle pohádek brí

Grimmu a svým způsobem i jeho „Fragmenty o D'Annunziovii“ nesoucí název *Der verbotene Garten* (Zakázaná zahrada).

1985 vzniká třetí část Německé trilogie (z hlediska historické posloupnosti první) *Heinrich oder Die Schmerzen der Phantasie* (Heinrich aneb Bolesti fantazie)

1986 první provedení hry *Ich, Feuerbach (Já, Feuerbach)*, česky Dilia 1987, přel. Vladimír Tomeš

1989 mýtus o člověku, který zasedl na místo Boha, pod názvem *Karlos* (česky Dilia 1991, přel. Vladimír Tomeš)

Dorstova poslední hra *Fernando Krapp hat mir diesen Brief geschrieben* měla premiéru na jaře roku 1992 ve vídeňském

Akademietheater v režii W. Minkse. V současné době pracuje Dorst na dramatinizaci Zuckmayerova scénáře *Modrého*

andéla pro Zadekovu inscenaci v berlinském Theater des Westens.

FERNANDO KRAPP MI NAPSAL

TANKRED DORST

DOPIS

POKUS O PRAVDU

podle povídky

Miguela de Unamuna

„Celý muž“

autorská spolupráce

Ursula Ehlerová

z německého originálu

„Fernando Krapp hat mir

diesen Brief geschrieben“

přeložil

Ondřej Černý

Osoby:
Fernando Krapp
Julie
Hrabě
Otec
Psychiatři

Scéna:
tři židle

© Surkamp Verlag,
Frankfurt a. M. 1991

Veškerá práva k tomuto dílu
zastupuje AURA-PONT,
divadelní a literární agentura, spol. s r. o.
Truhlářská 14, 111 11 Praha 1

1.

(Julie, Otec.)

Julie: Fernando Krapp mi napsal dopis.

(Podá dopis otci.)

Otec: *(dělá udiveného)* Opravdu?

Julie: Přečti si ho!

Otec: A co jsi mu odpověděla?

Julie: *(netrpělivě)* Přečti si ho!

Otec: Je to velmi žádaný muž, všude se o něm mluví, co přišel z Ameriky s tím obrovským jménem. Kdekerá panenka by byla šťastná, kdyby od něho dostala dopis!

Julie: Čtil!

Otec: Ale ten dopis je určen tobě. Stačí, když mně řekneš, co v něm je. Už si ho jistě četla.

Julie: Je krátký.

Otec: On nedělá žádné cavyky, je to velmi energický muž. To vidím už podle písma.

Julie: *(předčítá)* „Drahá slečno...“

Otec: „Drahá slečno“, tak to napsal? Bez okolků, bez formalit.

Julie: *(předčítá)* „Bylo mi řečeno, že jste nejkrásnější žena ve městě, kde jsem se nedávno usadil. Prohlédl jsem si vás, když jste se procházela se svým otcem v parku.“

Otec: Tak on nás tam viděl?

Julie: *(předčítá)* „Je to pravda. Jste nejkrásnější. Ožením se s Vámi. Fernando Krapp.“

Otec: Jde rázně za svým cílem. Neústupná povaha.

Julie: Jak dlouho jsme byli v sobotu v parku?

Otec: To já už nevím.

Julie: Chtěla jsem domů, ale musela jsem ještě dvakrát projít alejí tam a zpátky – tys to chtěl!

Otec: Čerstvý vzduch je přece zdravý. Ty jen pořád sedíš doma, čteš a oddáváš se svým fantaziím.

Julie: Byl jsi s ním domluvený! *(Hodí mu dopis do obličeje.)*

Otec: Prosim tě, Julie, zlatičko, řekni mi, co jsi mu odpověděla?

Julie: Chacha!

Otec: Nevěřim, že jsi mu odpověděla „chacha“. Víím, že jsi obratná pisatelka dopisů piných fantazie.

Julie: Řeknu ti, co jsem Fernandu Krappovi napsala: „Můj pane, z Vašeho dopisu jsem vyrozuměla, že jste si mě od mého otce odkoupil. Kolik požadoval za libru mého masa? Jakou má cenu kilo živé váhy? A souhlasil jste s požadovanou sumou hned, anebo jste se pokoušel smlouvat? Vidím, že se obličej mého otce stahuje úzkostí, jeho rty se chvějí, – a neskutálela se dokonce i slza po jeho žilkovaté tváři? Jenom proto, že vy se zdráháte zaplatit požadovanou částku! A dobře víte, že toho chudáka máte v hrsti. Je tak zadlužený, že musí své zboží prodat za každou cenu.“

Otec: *(nařkavě)* Ty jen žertuješ, ty jen žertuješ, Julie!

Julie: „Nebo jste snad pohledem zachytil můj letmý úsměv, a ten měl pro Vás cenu několika tisícovek navíc, které jste přihodil z vlastní vůle? Ujišťuji Vás, můj pane, že mám pravidelné zuby a pěkné ušní lalůčky, nemluvě o jiných věcech, které slušnost velí neukazovat nezahalené. Ale až se objevíte v domě mého otce, prodejce, budete mít možnost si zboží prohlédnout, dříve než do kupní smlouvy dáte pevnou cifru.“

Otec: *(zdešen)* Julie!

Julie: Nenapsala jsem to snad v tvém duchu, otče?

Otec: Jseš krutá, děláš si legraci z mých žilkovitých tváří... stojím na prahu smrti, ano, smrti, ze strachu o tebe!

Julie: Nenařkej! Nebo mě začne bolet hlava! Kruhy pod očima – a moje kupní cena půjde dolů!

Otec: Ubohé dítě, pochop přece, jaké nebezpečí ti hrozí, když se nepostarám o tvou budoucnost! Jsi krásná jako boží pomýšlení, ano, jsi krásná, ale hlavou se ti honí tak podivné myšlenky, že tonu v úzkostech. Urážíš lidi svými pošetilými nápady!

Julie: Nápady?

Otec: Copak může žena odpovědět na nabídku k sňatku od bohatého a váženého muže takovými drzostmi? Budu se muset hodně snažit, abych tu věc dal zase do pořádku.

Julie: Nemusíš.

Otec: Pošetilé nápady! Chudého studenta, který nic nemá a ničím není, kterého skoro neznáš, toho klidně vyvez: Unes mě! Tomu já říkám pošetilost. A on vyděšeně řekne: Ano, dobře, udělám to! Ale z čeho budeme žít? A ty? Co na to řekneš ty?

Julie: No, schválně?

Otec: Spácháme společně sebevraždu, to jsi řekla.

Julie: Jak to můžeš vědět!

Otec: Vím to. Všichni to vědí. Ten ubohý pomatený chlapec to každému vykládal. Ví to celé město. Však už se taky nevrátil! Řekl si: Umřít nechci.

Julie: Hlupák užvaněný!

Otec: Prosim tě, kdo by chtěl umřít, zlatičko? Nikdo nechceme umřít, ani já ne. Každý věří, že bude mít štěstí a nějak z toho vyklouzne. Podívej se na svého starého otce! Směje se, neztrácí naději, ačkoliv je, mírně řečeno, nelikvidní – dočasně! (*luskne prsty, zašklebí se*)

Julie: Nech toho luskání!

Otec: Skutečně, luskám prsty. Hloupý zvyk. – Jestli Fernando Krapp odpadne, protože jsi mu napsala tenhle nestoudný dopis – já se oběsim! (*odejde*)

2.

(*Julie. Fernando Krapp.*)

Fernando Krapp: (*přijde*) Napsala jste mi dopis, moc se mi líbil!

Julie: To neměl.

Fernando Krapp: Z toho dopisu vidím, že si budeme dobře rozumět.

Fernando Krapp: Je všeobecně známo, že Fernando Krapp dosáhne všeho, co si zamane. Jste nejkrásnější žena ve městě a pravděpodobně i v celé zemi. Chci si vás vzít. Tady jsem.

(*Julie sedí dlouho bez hnutí a beze slova.*)

Fernando Krapp: (*Zdá se, že ho její mlčení znepokojuje. Po chvíli k ní přijde, pozoruje ji.*) Není ti dobře?

Julie: Ale ano... to je v pořádku.

Fernando: Ale třeseš se, jak vidím.

Julie: Je zima... je tady dost zima.

Fernando Krapp: Mýlíš se, je tu teplo.

Julie: Skutečné?

Fernando Krapp: Strachy se třeseš!

Julie: Strachy z čeho?

Fernando Krapp: Ze mě.

Julie: Proč bych z vás měla mít strach? Ne, to určitě ne!

Fernando Krapp: Ale ano, máš ze mě strach.

(*Julie propukne v pláč.*)

Fernando Krapp: (*Klidně ji pozoruje. Po chvíli*) Copak jsem nějaký netvor? Dej ty ruce z očí! Podívej se na mě! – Mě se bojí jen moji nepřátelé.

Julie: Budu prodána!

Fernando Krapp: Ano? Kdo to řekl?

Julie: Já to říkám! – Co chudáku otci zbývá – udělal bankrot a musí do vězení. Ale dřív než ho odvede policie, než se nechá v železnicích vláčet špalírem zvědavců, dřív než se mu stane to, oběsí se. Vím to.

Fernando Krapp: To není nutné.

Julie: Vy a ten váš balík peněz – jen je pěkně ukažte, ty svoje peníze! Vytáhněte je z prkenice, zamávejte s nima, hodte je z balkónu lidem na hlavu, ať se ohnou a plazí, aby tu špinu na zemi vybrali do posledního halíře!

Fernando Krapp: Tvůj otec byl v nejlepší náladě. Všechno jsem vyrovnal, všechno jsem zaplatil.

Julie: Všechno zaplatil?

Fernando Krapp: Ano. Kolik že to dělalo? Tu sumu jsem zapomněl.

Julie: Tak vy jste nás právě koupil, žijeme už z vašich peněz? (*Strhne si šátek.*) Tenhle šátek, co mně otec včera přivezl, ten už je taky za vaše peníze? – A boty? – I boty! (*Sundá si boty a hodí je Fernando Krappovi na hlavu.*)

Fernando Krapp: Teď vidím, Julie, že máš moc hezké nohy.

Julie: Nikdy mě nedostanete! Nikdy, nikdy! Leda po smrti!

Fernando Krapp: Ale ty mě miluješ, Julie. Teď už mě miluješ. Proto si mě vezmeš.

Julie: Koupená! Vyhandlovaná!

Fernando Krapp: Ty si představuješ, že já mám peníze a ty jsi zboží.

Julie: (*křičí*) Ano, ano!

Fernando Krapp: Nekladl jsem si žádné podmínky, když jsem tvému otci dával peníze. Žádné požadavky. – Ty mě nechceš milovat? Ale to nejde! Mě nemilovat, to nejde!

(*Dlouhé mlčení. Julie pláče. Mlčení.*)

Julie: Dělejte si se mnou, co chcete.

Fernando Krapp: Co tím myslíš? Co to říkáš?

Julie: Nevím... nevím, co říkám.

Fernando Krapp: Co to znamená, že si s tebou mám dělat, co chceš?

Julie: To znamená... nevím...

Fernando Krapp: Já si nechci kupovat děvku – „koupená“ – nesmysl! – To bude svatba z lásky! Miluješ mě, proto pláčeš! Začínáš to chápat.

Julie: Vzala si ho.

3.

(*Julie. Fernando Krapp.*)

Julie: Co ty jsi za člověka?

Fernando Krapp: Jaký mám být? Já jsem já, Fernando Krapp.

Julie: To říkáš pokaždé. Nikdy nemluvíš o své minulosti. Nic nevím o tvých rodičích.

Fernando Krapp: Nemám rodiče. Moje rodina začíná mnou. Udělal jsem se sám.

Julie: Podívej se na mé ruce.

Fernando Krapp: Štíhlé, elegantní prsty.

Julie: Ty mám po své matce.

Fernando Krapp: Znenadání se někdy sevrou v malé, tvrdé, zuřivé pěsti. To mě baví.

Julie: Ano, je to pravda, když o něčem přemýšlím, sevru ruku v pěst.

Fernando Krapp: A než vstoupíš do mého pokoje, nezaklepeš na dveře kloubem prstu, ale zaťukáš nehtem.

Julie: Jako moje babička! Ta to tak dělala. A ten krásný nos mám po otci.

Fernando Krapp: To mě nezajímá. Je krásný, jedinečný.

Julie: Fantazii mám po matce. Záliba ve fantaziování je z její rodiny. O jedné tetě se vypráví, že nikdy nepřekročila práh svého domu a vždycky říkala: proč bych měla chodit ven, všechno si dovedu představit, je to mnohem zajímavější. – A po kom máš ty svůj nos, Fernando, a bradu s důlkem, která se mi tak líbí?

Fernando Krapp: Líbí se ti!

Julie: Ty si vůbec nevzpomínáš na své dětství?

Fernando Krapp: Dětství mě nezajímá. Jsem, jaký být chci.

(*mlčení*)

Julie: (*opatrně*) Přece jen bych se tě chtěla ještě na něco zeptat, Fernando. Ale nemám odvahu.

Fernando Krapp: A proč ne? Já tě nesním. Jen povídej, ještě jsem se nikdy neurazil kvůli tomu, cos mně řekla. To přece víš!

Julie: Vždyť já si nestěžuju.

Fernando Krapp: To by ještě scházelo, aby sis stěžovala!

Julie: Ne, rozhodně si nestěžuju, ale...

Fernando Krapp: Tak dělej, ptej se, rychle!

Julie: Radši se ptát nebudu...

Fernando Krapp: Ptej se! Chci, aby ses ptala!

Julie: Tak dobře, ptám se tedy: Je to pravda, že už jsi byl jednou ženatý?

Fernando Krapp: (svraští čelo) Ano.

Julie: A tvoje první žena?

Fernando Krapp: Je už léta mrtvá. Byl jsem vdovec, když jsem si tě bral. (nedůvěřivě) Co ti kdo říkal?

Julie: Ne, ale... ale nic.

Fernando Krapp: Někdo ti něco vykládal – tak mluv!

Julie: No dobře – něco jsem zaslechla.

Fernando Krapp: A tys tomu věřila?

Julie: Ne, nevěřila jsem tomu.

Fernando Krapp: Ovšem! Nesměla jsi! Nemohla jsi!

Julie: Ne, rozhodně ne, nevěřila jsem tomu.

Fernando Krapp: To je samozřejmé! Když mě někdo tak miluje a je cele tak můj jako ty, nemůže těm hanebným lžím uvěřit.

Julie: Ano, miluju tě! – Jen jedno si přeju.

Fernando Krapp: Všechno si přeji!

Julie: Ach – kéž bys to aspoň jednou jedinkrát řekl ty mně!

Fernando Krapp: „Mé srdéčko, můj poklade, můj drahoušku, miláčku...“ – to chceš, abych ti říkal? Taková zbytečná, pošetilá slova? To se říká v románech. Já vím, že jsi ráda četla knihy.

Julie: Čtu je pořád ráda.

Fernando Krapp: Jen čti, jen čti! Podle libosti! Nechám postavit altán, tam vzadu v zahradě, u růžových keřů. A snesu ti tam všechny knihy, které byly od dob Adama a Evy napsány.

Julie: Úžasné!

Fernando Krapp: Čím míň se o lásce mluví, tím líp.

Fernando Krapp: Tak co ti kdo vykládal? Že jsem se zamlada v Mexiku oženil?

Julie: Jak vypadala?

Fernando Krapp: S velmi bohatou ženou, která byla starší než já, s obstarožní milionářkou? Ano?

Julie: Ano.

Fernando Krapp: A taky ti řekli, že jsem ji donutil sepsat závěť, kde mě určila za univerzálního dědice, a pak že jsem ji zabil. To ti řekli?

Julie: Prý jsi ji zadusil v posteli. Dokonce se říká, že vlastním kloboukem.

Fernando Krapp: A tys tomu uvěřila?

Julie: Ne, rozhodně ne!

Fernando Krapp: Kloboukem! Svým vlastním kloboukem! (zamává svým kloboukem)

Julie: Neumím si představit, že bys mohl zabít svou ženu.

Fernando Krapp: Vidím, že máš víc rozumu, než jsem si myslel. Proč bych měl zabíjet svoji ženu, věc, která mi patří?

Julie: (chladně opakuje) „Proč bych měl zabíjet svoji ženu, věc, která mi patří.“

Fernando Krapp: Copak jsi papoušek? Proč to po mně opakuješ?

Julie: Já nevím.

Fernando Krapp: Proč bych to dělal, její peníze už jsem měl a její měděné doly taky. Proč teda zabíjet vlastní ženu? To by bylo úplně zbytečné.

Julie: A přesto jsou ženy svými muži zabíjeny.

Fernando Krapp: To je klidně možné, ale co já s tím.

Julie: Třeba ze žárlivosti. Anebo ze msty, protože má žena milence.

Fernando Krapp: Žárlit můžou jenom hlupáci, impotentní zjančení blázni. Ty k tomu také mají důvod! Ale já... já nevím, co to je – žárlivost. Pocit... musí to být zvláštní pocit...

Nevím, co takový člověk cítí. Mě moje žena nepodvádí – moje první žena to neuměla a ty také ne – žádá!

Julie: Nemluv tak. Pojďme si radši povídat o něčem jiném...

Fernando Krapp: Pročpak?

Julie: Boli mě, když se mnou takhle mluvíš. Je mi, jako bys mě podezříval. A to mě deprimuje.

Fernando Krapp: Ani pro mě to není zrovna veselé téma.

Julie: Ani ve snu by mě nenapadlo, abych tě podvedla!

Fernando Krapp: Ale to já přece vím, vždyť to říkám!

Julie: Nikdy!

Fernando Krapp: To u tebe vůbec nepřichází v úvahu, já vím. Ty mě nemůžeš podvést. – První žena potom umřela. Nemusel jsem ji zabíjet. Teď víš všechno, Julie.

Julie: Ano.

(mlčení)

Fernando Krapp: Jsi nervózní.

Julie: Nic mi není.

Fernando Krapp: Máš opuchlá víčka, ukaž!

Julie: Fernando!

Fernando Krapp: Jak jsem se na tebe podíval, zavřela jsi oči. Pořád ještě myslíš na tu hloupou historii? Všechno jsem ti řekl, a tys všechno pochopila.

Julie: Jsem těhotná.

Fernando Krapp: Ano – čekal jsem to. Teď mám dědice. Udělám ze svého syna muže, jako jsem já.

Julie: Nevíme, jestli je to syn nebo dcera.

Fernando Krapp: Je to syn, vím to.

Julie: A když to bude děvče?

Fernando Krapp: Ne, je to syn!

Julie: Narodilo se jim dítě. Byl to syn.

Fernando Krapp: Jak krásné dítě jsi mně dala!

Julie: Proč své dítě nepolíbiš? Když se narodil, dals mu tolik darů a rozdal peníze mezi lidi, a mě si obdaroval tak, že

jsem věřila, že máš ze svého syna velkou radost, a teď ho ani nechceš pochovat a políbit.

Fernando Krapp: Hubičkování a mazlení je dětem jenom na obtíž. Počkáme, až mi bude rozumět. Mám mu toho tolik co říct.

Julie: Já s ním mluvím celou dobu, rukama a polibky.

4.

(Julie. Fernando Krapp.)

Fernando Krapp: Ten hrabě tady byl zase?

Julie: Ten hrabě? Jakého hraběte myslíš?

Fernando Krapp: No toho, co tady nedávno byl. Jednoho z těch věčných žvanilů. Žvaní a žvaní, ale aby si opravil svůj rodový palác, na to se nezmůže. Střecha je na spadnutí, okenice visí dolů, pompézní průčelí je zataraseno ostatním drátem – dovnitř i ven musí chodit zadním vchodem. Už mně to nabízeli, jako bouračku.

Julie: Ano, „ten“ tady byl.

Fernando Krapp: Když tě to baví. Aspoň je ten šašek k něčemu dobrý.

Julie: (dotčeně) V každém případě je velmi milý a dvorný.

Fernando Krapp: Jo, dvorní šašek.

Julie: A je velmi vzdělaný. Taky píše.

Fernando Krapp: Možná vzdělaný, ale panák.

Julie: Už napsal i nějaké básně.

Fernando Krapp: Básně. – No to je mu podobný!

Julie: A je radost si s ním povídat, velmi dobře se vyzná v literatuře. A tak.

Fernando Krapp: Tím líp, když tě baví –

Julie: Bavit není to správné slovo. On je velmi nešťastný.

Fernando Krapp: Ó, dělá se zajímavým – trpěl! Nesložil ještě o tom svém utrpení básně, kterou ti pak tajně předal? Pod-

strčil pod šálek kávy? Tak málo lidí rozumí jeho bolesti, je třeba ho utěšit, člověk musí mít pochopení.

Julie: Ano. Je velmi citlivý.

Fernando Krapp: Velmi! Jen ho utěšuj, povídej si s ním o jeho zajímavých psychologických problémech.

Julie: Vidiš ho ve špatném světle. Je to opravdu pozoruhodný člověk. A v skrytu duše trpí, protože ho jeho žena podvádí.

Fernando Krapp: „V skrytu duše“! Vždyť to všichni vědí! Je to jeho oblíbené číslo, všude s ním obchází a doufá, že uspěje u dam.

Julie: Nedovedu pochopit, jak něco takového vůbec může žena svému muži udělat. Takhle veřejně ho zostudit!

Fernando Krapp: Já ji chápu! Vždyť je to šašek! Vzala si ho asi kvůli hraběcímu titulu, a teď se s ním k smrti nudí. To mně by žena neudělala.

Julie: (po chvíli váhání) A kdyby udělala? Co by se stalo?

Fernando Krapp: Hlouposti! Nejsem přece román na pokračování! A náš život není výplod fantazie, abys o něm mohla sprádat zajímavé hovory s tímhle hrabětem. Náš život je úplně normální. A jestli si myslíš, že budu žárlit, tak jsi na omylu! S tím si na mě nepřijdeš! Na mě! Klidně se s tím šaškem bav! Nic to neznamená!

Julie: (stranou) Copak mu opravdu nevadí, že za mnou hrabě chodí a že spolu vysedáváme celé odpoledne v altánku a povídáme si? To je tak lhostejný? Miluje mě? Nemiluje mě? Ta otázka mě mučí. (Fernando Krappovi) Jsme k němu na zítřek pozvaní.

Fernando Krapp: Co já tam?

Julie: Na čaj. – Ty nepůjdeš?

Fernando Krapp: Čajový dýchánek! Ne. Čaj piju, jenom když mě bolí břicho. Jen jdi sama a hezky hraběte utěš. Třeba tam bude i hraběnka s tím chlapem, co je zrovna na řadě. Moderní manželství! Zajímavé! Jen jdi!

5.

(Julie. Hrabě.)

Hrabě: (sklíčeně) Je to jako v banální frašce. Dáma v pouhé košilce pobíhá, ba přímo hopsá mezi ložnicí a salónem a prozpěvuje si. Proč si pořád tak prozpěvuješ? Zpívám si, protože jsem sama a oknem svítí slunce. Dva talíře, dvě skleničky. Pro koho? Pro tebe! Čerstvý meloun. Ale jeden dílek je už nakousnutý. Ach ano! Jak komické! Najednou zaslechnu tlumené kýchnutí. Bylo to ve skříni? Otevřu tu skříň, jako že si chci vyměnit kravatu. Tam nikdo. Mám se podívat pod postel? Mám se tak hluboce ponížit a zúčastnit se téhle frašky? Škubnutím roztáhnout závěs a spatřit hloupý, šklebící se obličej muže, kterého neznám, nebo je to snad můj nejlepší přítel, nebo pošťák nebo učitel tenisu? Mohl bych toho milence vyhodit z okna a ji vyhnat na ulici. Přála by si to, miluje skandály, vzrušení, povyk. Ale já mlčím a prchám. Nehodím se do ordinérní frašky.

Julie: Jak jen jste mohl upadnout do takového neštěstí!

Hrabě: Ptáte se, proč jsem se se oženil s touhle ženou?

Julie: Ano, proč?

Hrabě: Odsudťte mě!

Julie: Byla jistě velmi atraktivní?

Hrabě: Ano, a stále ještě je. Ale o to mi nešlo. Nebyla zkažená výchovou ani vzděláním, to se mi líbilo. Prostota sama! Nevěděla nic, a já jsem si myslel, že jí budu moci všechno vštípit od základu. Věřil jsem, že bych ji mohl probudit, formovat jejího ducha a naplnit citlivostí její duši. Představoval jsem si, že jí můžu v jistém smyslu vdechnout život, probudit v ní zájmy, o nichž předtím neměla ani potuchy, nadchnout ji pro kouzlo hudby, krásu řeči, dokonce snad pro filozofii. Tomu všemu jsem opravdu věřil!

Julie: Pygmalion!

Hrabě: Než jsem přišel na to, že její krásná naivita je jenom tupost a její veselost jen operetní trylkování.

Julie: Je mi vás líto, milý hrabě.

Hrabě: Já, který banalitou tolik trpím!

Julie: Strašně rozčarování.

Hrabě: Moje duše je k smrti vyčerpaná. Ale nestěžuji si. Nemám na to právo. Měl jsem vědět, že existují bezcitní lidé, kteří svůj nedostatek citu pocítují jako vadu, a proto mají potřebu či snad dokonce touhu své bližní týrat, aby si jejich bolesti zahřáli své ledové srdce.

Julie: Ach milý hrabě, jak chytře jste to prohlédl.

Hrabě: Životní bolesti přinášejí dar poznání, který je šťastlivcům odepřen. Čtete Leopardiho, čtete básníky, kteří dnes mezi námi žijí a trpí – všechna velká poezie pramení z pocitu životní trýzně a smutku.

Julie: (bezprostředně) Jsem já nešťastná?

Hrabě: Že se na to ptáte mě, Julie.

Julie: Ach, to mi jen tak prolétlo hlavou, zapomeňte na to.

Hrabě: To nejde! Odvrátit svoje myšlenky od vás, to nedovedu.

Julie: A čeho se týkají ty myšlenky?

Hrabě: Někdy si představuji, že my dva jsme se poznali dříve, než já jsem se připoutal k té banální osobě, která mi dělá ze života peklo, a než vy...

Julie: To nemůžete srovnávat!

Hrabě: A přece si myslím... ale radši budu mlčet.

Julie: Tak to řekněte! Vzbudil jste náhle mou zvědavost.

Hrabě: Kdybychom se tenkrát byli poznali a mluvili spolu, pak...

Julie: Chcete říci, že bych se byla do vás zamilovala?

Hrabě: Bezpochyby!

Julie: Jak jsou ti muži ješitní!

Hrabě: Já nejsem ješitný.

Julie: Všichni muži si o sobě myslí, jak jsou neodolatelní.

Hrabě: Ach ne!

Julie: Vždyť jste to právě sám řekl.

Hrabě: Myslím to úplně jinak.

Julie: Jak jinak? Tak řekněte!

Hrabě: Ne já – ale moje láska by byla neodolatelná. Moje láska!

Julie: Ó, to je ovšem skutečně vyznání lásky, hrabě! Zapomínáte, že jsem vdaná žena zamilovaná do svého muže.

Hrabě: To sice říkáte, ale...

Julie: Vy o tom pochybujete? Ale je to tak! Je to skvělý muž! Plný životní energie! Když se otevřou dveře a on je tu, pomyslí si: To je život sám – a musím se mu vrhnout do náruče.

Hrabě: A on?

Julie: Jaké „a on“? To je on!

Hrabě: Vim přece... Slyšel jsem...

Julie: Že mě nemiluje? Od koho jste mohl něco takového slyšet?

Hrabě: Od vás!

Julie: Já jsem s vámi nikdy o svém muži nemluvila!

Hrabě: Mluvila jste očima, pokynem hlavy, pohybem ruky, tónem hlasu, a svým mlčením.

Julie: Ach, vy chcete říci, že jsem vás vybízela, abyste mi vyznal lásku? To bylo naposledy, co jste překročil práh našeho domu!

Hrabě: Proboha, Julie!

Julie: Řekla jsem naposledy!

Hrabě: Kdybych teď mohl být aspoň ve vedlejší pokojí! Třeba potmě – slyšet vaše kroky i váš hlas, zavřít oči a spatřit vaši tvář, jak se na mě usmívá. usmívá.

Julie: Ve vedlejší pokojí a potmě?

Hrabě: Ale blízko vás! – To, co jsem říkal, vás možná vyděsilo...

Julie: Ne „možná“! Ale vyděsilo!

Hrabě: Vy jste pokládala mé vyznání za ješitnou samolibost!

Julie: Ano. Ovšem...

Hrabě: To je strašný omyl! Vždyť kdo já vlastně jsem? Bez-mocný snilek, a nic víc. Staré rodové jméno... No dobře. Co to však znamená? Šlechtický stav a rodinný původ, to není žádná zásluha. A určitě vzdělání... což má být samo-

zřejmé, stejně jako dobré vychování. Zvláštní citlivost pro všechno umělecké – že jsem schopen dokonalost linie, tónu, barevného odstínu pocítit přímo fyzicky? Dva verše Lorcovy básně, a vytrysknou mně slzy, kterým se nedokážu ubránit. To však není důvod k ješitnosti. To je stigma. Pramen mého osamění. Tak se na mě podívejte, Julie, aspoň jednou se na mě podívejte!

Julie: Ne.

Hrabě: Vidíte muže, který byl kdysi krásný? Jak směšné a k nevíře! Divám se do zrcadla a objevuji stíny melancholie, příznaky skryté destrukce, jak mění dřív pravidelné rysy mé tváře. Vidím rys trpkosti kolem svých úst, ale ještě ho dokážu ukrýt před cizími zraky. Můj úsměv je bolestný. Nic na mně není hodno vaší lásky, a právem ode mne odvrácíte svůj pohled, protože tím, co vidíte, vás získat nemohu.

Julie: Nevím, o čem mluvíte.

Hrabě: O své lásce mluvím, neustále mluvím o své lásce, bláznivě odvážné, šílené lásce k vám. Mým darem pro vás je tato láska, a ne má nicotná osoba.

Julie: (*zacpává si uši, šeptá*) Jed... jed!

Hrabě: Je mnoho těch, co nejsou schopni milovat. Lásku vyžadují. Jako by na neomezenou lásku a věrnost existovalo nějaké právo. Muž si vezme krasavici a předvádí ji: Podívejte, jakou mám krásnou ženu, jakou mám tygřici! A vede si ji na fetěze. Vidíte, patří mně! A jak mně poslouchá! Ani za mák ji nemá rád, jenom se mu líbí, že jí vlastní.

Julie: Já to nechci poslouchat...

Hrabě: Jak pozorně mně nasloucháš... jak mi otvíráš svou duši! Pronikám do tebe, pronikám do tvé duše.

Julie: Dejte mně pokoj! Jestli teď otevře dveře...

Hrabě: Ten nepřijde! Vůbec mu na tobě nezáleží! Nechá nás o samotě, protože tě nemiluje.

Julie: Má ke mně velkou důvěru.

Hrabě: Ten má důvěru jenom k sobě! Myslí, že když všechno shrábl a nadělal tolik peněz – nechci vědět, jak! – nemůže

už o nic přijít. Nemá fantazii, neumí si představit, co se odehrává v duši ženy. A mnou bezpochyby pohrdá.

Julie: Ano, vámi pohrdá!

Hrabě: Věděl jsem to. Ale on pohrdá i tebou!

Julie: Chcete mě zabít těmi řečmi?

Hrabě: On, on tě zabije... A nebudeš první, koho zabil.

Julie: To je od vás hanebné! Lžete! Ó, jak vy lžete! Můj muž tu ženu nezabil. – Jděte už konečně!

Hrabě: To je tvoje bolavé místo, vyděsil jsem tě!

Julie: Jděte!

Hrabě: Chápu, teď chceš být sama. Ale rozmyslíš si to a zase mě přivoláš. A já tě nenechám na holičkách.

6.

(*Julie. Fernando Krapp.*)

Fernando Krapp: (*přichází*) Představ si, co se dnes stalo!

Julie: No, co?

Fernando Krapp: Musím ti to říct, aby ses taky pobavila.

Julie: (*znepokojeně*) Poslouchám tě.

Fernando Krapp: Víš, co je to souboj?

Julie: Samozřejmě, že to vím.

Fernando Krapp: Dneska, a souboj! Nervózní hošici na lesní mýtině, všude mlha a „zvolte si zbraň“ a celé to blbnutí! To není nic pro mě!

Julie: (*vyděšeně*) Ty se chceš bít?

Fernando Krapp: Ty ses vydělala!

Julie: Ano – tak řekl!

Fernando Krapp: Neměj strach! Vždyť mě znáš, ne?

Julie: Nevím, jestli tě znám nebo neznám.

Fernando Krapp: Ó, ty jsi vědma! Žádné strachy, s takovým nesmyslem si na mě nikdo nepřijde. Souboj! Já se mám bít? Fernando Krapp? Ty chlápky jsem samozřejmě vyhodil. „Pošlete mně účet a je to vyřízený!“

Julie: Jaký účet?

Fernando Krapp: Účet od doktora nebo i za bolestné, pro mě za mě jak to chce.

Julie: Kdo co chce?

Fernando Krapp: Ale jestli chce mermocí souboj, má ho mít, jen ať přijde. Facky a kopance – to bude moje zbraň.

Julie: Tak kdo to byl?

Fernando Krapp: Byl to ten... ach, teď jsem zapomněl jeho jméno, pořád jsem si ještě nezapamatoval jméno toho jemnostpána.

Julie: Ale jak k tě hádce došlo?

Fernando Krapp: Vyprávěl vtip.

Julie: Hádku kvůli vtipu? To nechápu.

Fernando Krapp: Ale to nebyla hádka. Vyprávěl ten svůj vtip, a já mu rozbil sklenici o hlavu.

Julie: Aha... byl zraněn?

Fernando Krapp: Trochu mu tekla krev, tak akorát na otření kapesníkem.

Julie: Ach, to je strašné. To tě tak urazil?

Fernando Krapp: Ten vtip! Ten vtip! (*směje se*)

Julie: Tak mi to vysvětlí. Já celé té příhodě vůbec nerozumím.

Fernando Krapp: Vyprávěl takový vtip... takový nějaký vtip o manželovi, který přijde domů, a v ložnici najde... tak nějak to bylo. V každém případě jeho žena leží v posteli s nějakým mužem, a ten manžel si toho nevšimne. A pak jsem slyšel: Jako Fernando Krapp! – On řekl, že mě podvádíš.

Julie: Ach! To tě samozřejmě rozzuřilo.

Fernando Krapp: Tys mě někdy viděla zuřit? Ty už jsi někdy zažila, že by mě něco vyvedlo z míry?

Julie: Ne, co jsi se mnou, tak nikdy. Ale v tomhle případě by bylo úplně normální, kdyby ses rozčílil.

Fernando Krapp: Ach, ono se toho namluví.

Julie: Vždyť jsi ho přece udeřil, kvůli mně.

Fernando Krapp: Kvůli tobě? To by bylo směšné. Kvůli sobě! Nelíbil se mi jeho úsměv, nemám rád ten úsměšek, co při něm nejsou vidět ani zuby.

Julie: Měla bych být šťastná, že jseš si mnou tak jistý.

Fernando Krapp: Však ano! Nedělej si žádné starosti!

Julie: Ale...

Fernando Krapp: Žádné „ale“ – žena Fernanda Krappa je šťastná!

Julie: Ano.

Fernando Krapp: Lidi mi říkají, že bych měl tomu hraběti zakázat přístup do svého domu. Co je to za nesmysl! Když tě ten šašek baví, jen ať provádí ty svoje kousky! Co si o něm myslím já, nehraje žádnou roli. Víím, že moje žena je spokojená a nenudí se, když jdu za svými obchody. Pokojový psiček! Copak ten se vyhazuje z okna? Mohl by někomu spadnout na hlavu! – Ale teď vážně: Ty bys přece hraběte vyrazila sama, kdyby ti byl nebezpečný, to znamená, kdyby ses o něj začala sama zajímat. A že se mu líbíš ty, to je samozřejmě, ty se přece líbíš všem.

Julie: Já už jsem mu jednou vstup do domu zakázala, Fernando.

Fernando Krapp: Ano? (*Na okamžik se zarazí.*)

Julie: Ano. Ale přišel znovu.

Fernando Krapp: Vida! To je dobré znamení!

Julie: Teď už se zase vidíme velmi často, několikrát v týdnu. – (*v náhlém vznětu*) Ty musíš toho muže poslat pryč, Fernando!

Fernando Krapp: Toho muže? – „Muže“?

Julie: Ty ho musíš vykázat ze svého domu! Co kdybych se o něj přece jen začala „zajímat“, jak říkáš...

Fernando Krapp: Ach, Julie, ty chceš, abych začal žárlit! To sis vymyslela, protože žiješ ve světě romantických představ, které ti pletou hlavu! Myslíím, že bys měla na pár týdnů odjet na venkov, pryč z města, to ti udělá dobře. Čerstvý vzduch! A když se budeš nudit, ať přijede ten šašek, proč by ne? Odjedeme zítra.

Hrabě: Druhý den vyrazili na venkov.

7.

(*Julie. Fernando Krapp.*)

Julie: Co tady mám celý den dělat? Hodiny zírat jenom na krávy, jak stojí na louce mezi kamením? A na ty kňučící psy, jak škubají řetězy? To řícní slyším i v noci, když ležím s otevřenýma očima v posteli a nemůžu spát. Celý den tu ječí děvečky, jednou v domě, jednou u stáji, nebo na protější straně u vody, kde valchují prádlo. Ječí, když jde kolem některý pacholek. Mají hlasy jako z kovu, br! Bojím se, když se ten vesnický idiot Alfonso ke mně zezadu přizene, šklebí se a v jednom kuse smeká klobouk.

Fernando Krapp: Máš pocuchané nervy, Julie.

Julie: Kdybych měla aspoň knihy nebo pár časopisů! Říkáš, že se mám zabývat realitou. To, co vidím, mě nudí a odpuzuje. Kdybych měla aspoň jedinou knihu! Proč jsem si jich pár se sebou nevzala!

Fernando Krapp: Zakázal jsem ti to? Souhlasila jsi s mým návrhem, abychom se tady na venkově na čas stáhli do ústraní.

Julie: Protože jsem věděla, že to chceš.

Fernando Krapp: Já ti přece nic nezakazuji! Zakázal jsem ti snad někdy něco? Nejsem žádný tyran. Nic ti nezakazuji a nic po tobě nevyžadují.

Julie: Ano. Ty ani nevyžaduješ, abych tě milovala!

Fernando Krapp: Ale Julie! Láska se přece nedá vyžadovat! Existují muži, kteří jí žádají po svých ženách, a ženy na tento požadavek skutečně přistupují. Předvádějí svým mužům celé to pošetilé divadlo, které se už tradičně očekává od milující ženy: sladký tón v hlase, hluboký pohled, nekonečné a stále se opakující popisy citů, jednou jsou údajně slabší – ovšem ne zcela vyhaslé – někdy zase údajně vypuknou v plné síle, vzdechy, šepoty, závratě! A jejich muži tomu ještě ke všemu věří. Je to podvod! – Láska se nedá nadiktovat.

Julie: Ale věříš, že tě milují?

Fernando Krapp: Ne že „tomu věřím“ – ono to tak je!

Julie: Je to tak... je to tak...

Fernando Krapp: Znáš mě už od začátku. Ukázal jsem se ti takový, jaký jsem. Víš, co jsem a kdo jsem. A proto mě miluješ. Nemůže to být jinak... O jemných nuancích tohoto tématu se ti bude lépe meditovat s tím tvým duchovním spřízněncem – ne se mnou. Jen ať klidně přijede.

(*mlčení*)

Julie: Ty si myslíš, že jsem si nevšimla, že – (*zaváhá*)

Fernando Krapp: No, co?

Julie: V noci někdy chodíš za jednou děvečkou od krav. Je to ta tlustá! Simona se jmenuje! Máš s ní poměr. Víš to!

Fernando Krapp: Já se taky vůbec nenamáhám, abych se s tím tajil. Je to nepodstatné!

Julie: V konírně, za dveřmi špižírny, v kumbále...

Fernando Krapp: To je právě ono!

Julie: Jak strašně primitivní!

Fernando Krapp: Ano, primitivní! Nezapomeň, že jsem vyrostl na hromadě hnoje. Mám pro to slabost. Prostě, smyslné zvíře, třeba i špinavé, ano špinavé, to je moje! Hodím ji do potoka, i s šatama, a vydrhnu ji, a ona mě obejmě mokryma, tlustýma rukama, zatáhne mě do vody, a křičí blahem, až mně to rve uši.

Julie: Tak tohle se ti líbí.

Fernando Krapp: Ano, ale proč se tak tváříš? Copak to má s tebou něco společného?

Julie: Možná je to pěkné, zkusím si to představit. Třeba bych to taky mohla zkusit, být jako tvé divé zvíře.

Fernando Krapp: Ach ne, Julie! Ty musíš zůstat taková, jaká jsi! Ty jsi krásná, líbezná, ty jsi dokonalá!

Julie: A ty jsi lhář! Zní to jako vyznání lásky, ale ve skutečnosti je to pohana.

Fernando Krapp: Ach, ty tvoje předrážděné nervy! Už jsem měl dojem, že se to zlepšilo.

Julie: Ty si myslíš, že muž si může dovolit všechno, i podvádět...

Fernando Krapp: Kdo tady podvádí?

Julie: (*křičí*) Ty!

Fernando Krapp: Julie! Ty zas vidíš všechno jako v románě. Ale on je to prostý, normální život. Mně na té buchtě přece vůbec nezáleží, teďka se mi zrovna líbí, možná ještě zítra, ale pozitivní už ne.

Julie: Jo t a k h l e ty uvažuješ!

Fernando Krapp: A ona uvažuje stejně jako já. Chce si se mnou užít. – Jsem stále ještě tvůj muž, Julie.

Julie: To znamená, že já jsem stále ještě tvoje žena.

Fernando Krapp: Konečně jsi rozumná.

Julie: Nakazila jsem se od tebe, Fernando.

Fernando Krapp: Simona má ze mě jenom samé výhody. Všechno zaplatím, dám jí věno a ona si najde dobrého muže. Když mu do manželství přinese dítě, může být jenom rád – dítě s takovým otcem! Muž jako já!

Julie: Mlč! Bud' zticha, mlč!

Fernando Krapp: Škoda, tvoji neurasthenii nebude tak lehké vyléčit. Musíme si dát pozor, aby se nezhoršila.

Julie: Ty nejsi muž, Fernando, ty nejsi muž.

Fernando Krapp: (*posměšně*) Neříkej, jak jsi na to přišla?

Julie: Ne, ty nejsi muž.

Fernando Krapp: Co je to za nápady! A pročpak nejsem muž?

Julie: To ti jednou řeknu.

Fernando Krapp: Dobře. Jednou nebo nikdy. Uchovej to ve své romantické hlavičce.

Julie: Mlčím.

(*Mlčení.*)

Fernando Krapp: Radši mi to řekni.

Julie: Víím, že mě nemiluješ.

Fernando Krapp: Ach, už to zase začíná! Milovat a nemilovat! Na tohle tlachání máš přece přítele, mně s tím dej pokoj.

Julie: Nemusíš nic říkat, stejně víím, jaký jsi.

Fernando Krapp: (*posměšně*) Mám ti přinést růže?

Julie: Ach, růže! Je jich plná zahrada! – Tobě nevadí, že je hrabě u nás jako doma.

Fernando Krapp: Tobě to přece vyhovuje, a to je pro mě rozhodující.

Julie: Ano, vyhovuje! Ano! Ano! Ano!

Fernando Krapp: Už se zase rozčiluješ.

Julie: Proč by mně to mělo vadit? Je to můj mileneček! – Slyšíš? Ano, dobře si rozuměl, je to můj mileneček! Dělam to s ním, rozumíš? Ne tak primitivně jako ty se Simonou, ale řeknu ti, je to velmi rafinovaný mileneček!

(*Fernando Krapp mlčí.*)

Julie: Fernando!

Fernando Krapp: Ano.

Julie: Postavil jsi mi přece ten altán.

Fernando Krapp: Ano.

Julie: Je tam pohovka s přehozem z indického hedvábí! – Zaluzie stahujeme.

(*Fernando Krapp mlčí.*)

Julie: Fernando!

Fernando Krapp: Ano.

Julie: Ano, ano, ano – to je všechno? Ty mě nezabiješ? Ty mě nezadusíš kloboukem jako tu první? Tu z Mexika?

(*Mlčení. Fernando Krapp najednou propukne v mohutný smích.*)

Julie: (*křičí*) Přestaň!

Fernando Krapp: (*okamžitě přestane, mluví velmi klidně*) Není pravda, že jsem zabil svou první ženu, a není pravda, že ten tajtrlík je tvůj mileneček. Nedotkl se tě ani špičkou prstu. 181

Lžeš, abys mě rozzuřila. Chceš ze mě udělat Othella. Ale já nejsem Othello, Julie! A nikdy nebudu! Jestli budeš dál trpět takovými bludy a nebudeš schopná se jim ubránit, obávám se, že to dojde tak daleko, že tě budu muset nechat zavřít do bláznince.

Julie: Jsi zbabělec!

Fernando Krapp: Můj dům není divadlo! Nehrajeme divadelní hru!

Julie: *(křičí)* Zbabělec! Zbabělec! Zbabělec! *(pláče)*
(Fernando Krapp odchází.)

Hrabě: O týden později zavola! Fernando Krapp svoji ženu do pracovny. Byli tam dva muži. Dábelsky přizval i hraběte Bordavelu.

8.

(Julie. Fernando Krapp. Hrabě. Dva psychiatři.)

Fernando Krapp: Tyto dva pány neznáš, Julie. Je to profesor Enrique Alvarez a profesor doktor Hermannstetter, oba jsou psychiatři – lékaři duševně chorých. Koryfeje svého oboru. Profesor Alvarez je šéfem psychiatrického oddělení jedné z nemocnic, které jsou financovány z mé Nadace Fernanda Krappa. Jsem hrdý na to, že jsou to ty nejmodernější a vědecky nejpokrokovější kliniky naší země.

Julie: *(hraběti)* Co tady děláš, Juane?

Hrabě: Byl jsem požádán, abych přišel.

Fernando Krapp: Tito dva pánové tě vyšetří a převezmou do lékařské péče. Musel jsem k tomu dát podnět, protože to nemáš v hlavě v pořádku. Až budeš mít světlou chvíli, Julie, tak to pochopíš.

Julie: *(hraběti)* Kdysi jsme se scházeli jinde, Juane, tohle není hezké místo pro rendezvous.

Hrabě: Je mi to trapné. *(Dívá se do země.)*

Julie: Proč se koukáš jinam? Podívej se přece na mě, Juane!
To jsem já – Julie!

Hrabě: Ovšemže vás poznávám, milostivá paní.

Julie: Tak formálně se mnou přece nikdy nemluviš!

Fernando Krapp: *(lékařům)* Vidíte, pánové, pořad má tu fixní ideu. Začalo to téměř nepozorovaně, ale její stav se postupně tak zhoršoval, že už s ní vůbec nebyla řeč. Já, její manžel, jsem s ní už nemohl rozumně mluvit! Vzala si do hlavy a trvá na tom, že tento pán tady – no, jak to mám říct?

Julie: Ano, je to můj mileneček! Je to pravda, přiznávám to! A jestli to tak není, ať to řekne sám!

Fernando Krapp: Slyšíte, hrabě, co tvrdí moje žena. Pomozte jí, chudince, a řekněte pravdu. Lékaři potřebují mít jasno. Musím se vás zeptat přímo: Měl jste někdy s mou ženou intimní styk?

Hrabě: Kdepak! Ne! Proboha!

Julie: Co to říkáš? Ty to popíráš?

Hrabě: Nevzpomínám si, že bych někdy...

Julie: Lžeš! Co se vždycky odpoledne dělo v altánu? Ta dlouhá odpoledne až do setmění... Jak jsme tam na pohovce leželi v pevném objetí. Nazi. A jak jsi jednou v noci přišel znova, protože jsi to nevydržel a já taky ne a zůstal jsi až do rána, do poslední chvíle, než se Fernando vrátil z cesty a volal na mě zdola ze schodiště, zatímco tys v tu chvíli prchal přes verandu. Urvál sis knoflík, v tom spěchu! Od kalhot!

Hrabě: Milostivá paní...

Julie: Našel ho Fernando!

Fernando Krapp: Já že jsem našel nějaký knoflík? Vidíte, pánové...

Hrabě: Mírněte se, milostivá paní! Vzpamatujte se! Prosim!

Julie: Díváš se na mě tak zděšeně – jako bys vůbec nevěděl, o čem mluvím!

Hrabě: Uklidněte se, prosím!

Julie: Copak lžu?

Hrabě: Lhát... to není to správné slovo.

Fernando Krapp: Tvůj stav je bohužel takový, že...

Hrabě: Ano, je to tak!

Fernando Krapp: ... je bohužel takový, že nejseš schopná rozlišit skutečnost od představy. Tak jste to myslel, pane hrabě?

Hrabě: Je mi vaší paní strašně líto – takové neštěstí! Kdybych jí jen mohl nějak pomoci!

Fernando Krapp: Nebědujte! Tito dva lékaři jí pomohou, proto jsem je povolal. Je na ně spolehnouti.

Julie: Dobrý den, pane profesore Alvarez, dobrý den, pane doktore Hermannsietere! To je zvláštní, všimla jsem si vás teprve teď! Jak milé, že mi chcete pomoci!

Fernando Krapp: *(zateská)* Bravo!

Julie: Ale vy mi pomoci nemůžete. – *(hraběti)* Už jenom jednu otázku, Juane! Nemýlím se, že jsi stále častěji docházel do našeho domu?

Hrabě: Ne, v tom se nemýlíte, milostivá paní.

Julie: A o čem jsme to vlastně pořád mluvili? – Nech mě přemýšlet. Viděli jsme kočku, jak skáče na zeď, a uvažovali jsme, jestli zvířata, zvláště kočky, mají taky duši, která by byla nesmrtelná jako duše člověka – a pak jsme probírali regály knih a hledali u různých filozofů... K žádnému výsledku jsme, myslím, nedospěli, anebo jsem ho zapomněla?

Fernando Krapp: O kočce, ano! To zní věrohodně!

Julie: A také o posmrtném životě ... A neříkala jsem, že mi někdy je, jako bych už byla zemřela?

Fernando Krapp: Ale prosím tě, vždyť sedíš tady, úplně živá, Julie! Žena Fernanda Krappa.

Julie: *(pokyne směrem k hraběti)* A co tadyten?

Fernando Krapp: Tak jí hrabě, řekněte, proč jste tak pravidelně docházel do našeho domu.

Hrabě: Samozřejmě z přátelství k vám, pane Krapp.

Julie: Cože, vy jste přátelé?

Fernando Krapp: Zachránil jsem před spadnutím jeho palác, tu starou zpráchnivělou barabiznu. To myslí – že ano?

Hrabě: Ano.

Fernando Krapp: Moje žena mě o to požádala, jinak bych to nedělal.

Hrabě: Přicházel jsem samozřejmě také jako obdivovatel milostivé paní, se kterou jsem směl příležitostně pohovořit. Je nemyslitelné, aby Bordavela zneužil důvěry a podváděl tak velkorysého přítele!

Fernando Krapp: Jako jsem já? To jste chtěl říct?

Hrabě: Ano, jako jste vy.

Fernando Krapp: Cože? Vy si namlouváte, že jsem počítal s vaší čestností? Že jsem musel spoléhat na vaši morálku? Na tu že bych byl odkázaný? Vaše morálka je mi naprosto lhostejná! Ta pro mě neexistuje! Děláte si se svou morálkou, co chcete, otáčíte ji jednou tak, podruhé tak, podle toho, odkud zrovna vítr vane! Takový jste! Takoví jsou všichni, co žijí jenom hlavou a myslí si, že spolklí všechnu moudrost světa. I kdybyste byl ten nejmazanější podvodník, skvělý chlap, a ne ufnukanec, kterého mám před sebou – stejně mě nenapálíte! Fernando Krapp se podvést nedá. Rozuměl jste? To jste chtěl říct?

Hrabě: Ano... Tak nějak jsem to chtěl říci.

Fernando Krapp: Tak nějak nebo přesně tak?

Hrabě: Ano, to.

Julie: *(začne křičet)* A já jsem ta šiléná, co? Mě zavrou do bláznince, protože ty se bojíš říct pravdu, ty zbabělče! Koupil si tě! Vidím tě, jak se plaziš po podlaze, z huby ti tečou sliny, jazyk vyhrzely – obrovský, lačný jazyk! Plaziš se k němu, protože jazyk touží lízat jeho nohy, dychtivostí se na to celý třese! On si už sundává boty a nastavuje ti svoje špinavé nohy, co předtím stály v hnoji! Jen mu je olíže! Olíže mu je!

Fernando Krapp: *(k lékařům)* Jistě už jste určili diagnózu, pánové. Pomozte jí, začněte s léčením, dělejte, co umíte!

9.

(Julie. Dva psychiatři.)

První lékař: Strašlivá tragédie! Co tady vůbec děláme, pane profesore Alvarezí?

Druhý lékař: Tja, pane doktore Hermannstettere!

První lékař: S „tja“ se bohužel daleko nedostaneme, pane profesore Alvarezí.

Druhý lékař: Jakou terapii navrhuje?

První lékař: A vy?

Druhý lékař: Myslíte, že by se šoková terapie dala v tomto případě použít?

První lékař: *(ironicky)* Tja!

Druhý lékař: S tím bychom měli být opatrní, přinejmenším s tím nezačínat hned. Anebo medikamentózní?

První lékař: Nejdříve uvést do klidu, to by byl můj návrh.

Druhý lékař: To není třeba, pacientka je úplně klidná! *(k Julii)* Ctěná milostivá paní!

(Julie se nepohne.)

První lékař: Neslyší nás.

Druhý lékař: Vyčerpanost po takovém rozčilení – to je v jistém ohledu normální.

První lékař: Zcela normální!

Druhý lékař: *(k Julii)* Milostivá paní!

(Julie nereaguje.)

První lékař: Mám pocit, pane profesore Alvarezí, že v tomto případě dojdeme ke stejnému názoru.

Druhý lékař: A to?

První lékař: To vám nemusím říkat.

Druhý lékař: Ne. Už vám rozumím. Když ale tedy ta osoba není nemocná, máme právo držet ji ve vazbě?

První lékař: *(ironicky)* Tja.

Druhý lékař: Řeknu vám, něco se ve mně bouří, nemohu se s tím vnitřně vyrovnat!

První lékař: Budeme ale muset.

Druhý lékař: Nemučte mě tím!

První lékař: Já vás mučím? Jak jste na to přišel? Já?

Druhý lékař: Je to strašné!

První lékař: Ano. Ale když ji propustíme z kliniky, řekneme, že není vůbec nemocná?

Druhý lékař: Strašné.

První lékař: Pak ji manžel zabije a toho Bordavelu taky.

Druhý lékař: Ano. Na druhé straně: mám své lékařské svědomí!

První lékař: Musíte pochopit, že v tomto případě zabráníme horšímu zločinu.

Julie: Vy nejste lékař!

První lékař: Fantastické! Slyšíte, pane profesore Alvarezí, „já nejsem lékař!“

Druhý lékař: Fantastické! To by z nás sňalo odpovědnost!

Julie: Ty jsi Othello!

První lékař: Já jsem Othello?

Julie: Něco ti zazpívám. *(zpívá)* „Sedla si, smutná, pod tu stráž, zpívala: zelená jivo!“ – To přece musíš znát. To není můj výmysl.

První lékař: *(k druhému lékaři)* Poslouchejte, jen poslouchejte!

Julie: Promiňte, mylila jsem se! Opravdu to nemám v hlavě úplně v pořádku. To se projevilo právě tím, že jsem vás považovala za mouřenína! Ó Julie, Julie! Otevři oči!

(První lékař se otočí směrem k Julii, je to Fernando Krapp. Pak se opět odvrátí.)

Druhý lékař: Měli bychom vlastně konstatovat, že tím šilencem je Fernando Krapp! Měli bychom to říci nahlas, se vši rozhodností!

Julie: Jsem proti! Je mnohem rafinovanější než Othello! Othello je tupé zvíře, v klíčové scéně to vyšlo najevo, že ano, Juane? – Teď mlčíš. Zapíráš mě. A přitom jsme si vždycky tak hezky v altánu povídali! O psychologických problémech v podmínkových větvích. Fernando se pomstil úplně jinak

než Othello! Jsem tedy mrtvá? Neudusil mě – věc, která mu patří, by nikdy nepoškodil! A tebe také nezabil, Juane, vždyť tě vidím před sebou! Prosim vás, pane profesore Alvarezí – anebo se už zase mýlím! Ukaž se, ty zbabělče! Zbabělče! Zbabělče!

(Druhý lékař se otočí: je to hrabě.)

Druhý lékař: *(Hrabě)* Julie! – Mé zoufalství je tak veliké, Julie! Pokusil jsem se dát mu výraz, ve formě... nazval bych to elegií. Bolest, která mi vnikla ty černé, temné obrazy, mi však zároveň brání zachytit je na papíře... utápím se v takovém smutku, že pro něj ani nejsou slova, všechno je bolest – bojím se, že strnu! Ty znáš moji neblahou dispozici ke katatonickým stavům, Julie... milovaná Julie – kdo mně vůbec ještě porozumí, když tebe ztratím, vždyť jen ty...

Julie: Ty zrádče! Tys mě obětoval! Je to tvoje vina, že jsem tady zavřená – *(křičí)* v blázinci!

Druhý lékař: *(Hrabě)* Ach, Julie ubohá, já ubohý!

První lékař: Jestli si ji tady ještě necháme, pane doktore Hermannstettere, tak asi opravdu onemocní.

Julie: Pane profesore Alvarezí, došla jsem k jednomu poznatku, který vám musím bezpodmínečně sdělit: ta mexická žena...

První lékař: Koho tím myslíte?

Julie: Nedělejte, že nevíte! Vy sám jste přece pořizoval všechny protokoly a předčítal mi z nich! Mám na mysli první ženu mého muže v Mexiku. Teď je mi jasné, že ji nezabil násilím – nemusel ji zabíjet násilím! – Procitla jsem. Dostal ji tak daleko, že zemřela sama od sebe.

První lékař: Aha!

Julie: Milujete mě, pane profesore Alvarezí?

První lékař: Jak prosím?

Julie: Mě všichni milují kvůli mé kráse. Teď vám řeknu, proč já miluji svého muže, proč miluji Fernanda Krappa. Neutikajte!

(Oba lékaři utečou.)

Julie: Jak chytře dovedl toho hraběte Bordavelu k tomu, aby se mi musel ukázat ve vsi své ubohosti! Byla jsem slepá, sama sebe jsem zaslepila! Ale on! On mě zachránil. Všechno věděl, všechno viděl a uskutečnil svůj ďábelský plán. Řekla jste „ďábelský“, Julie? Ano, to jsem řekla, to slovo visí ještě ve vzduchu, tam nahoře. Ďábelský anděl mě zachránil před pádem do propasti. Proto ho miluji! Miluji ho!

10.

(Julie. Přichází Fernando Krapp.)

Julie: Fernando, odpusť mi! *(Upadne na zem.)*

Fernando Krapp: Co ti mám odpustit?

Julie: Najednou jsem upadla. Jsem tak slabá, byla jsem tak dlouho nemocná.

Fernando Krapp: Ne, ne – nezůstávej tady ležet. Všechno je v pořádku. *(Zvedá ji ze země.)*

Julie: Odpusť mi!

Fernando Krapp: Už jsem slyšel od lékařů z kliniky, že jsi od své psychózy osvobozena.

Julie: Byla jsem tak pomatená! Tak pomatená! A jak jsem lhala! Jen abych tě dohnala k žárlivosti! Jenom proto! Věříš mi?

Fernando Krapp: *(s krajním chladem)* Jednou ses mě ptala, jestli je to pravda, že jsem zabil svou první ženu. A já jsem se tě zeptal, zda bys tomu mohla uvěřit. Co jsi mi tenkrát odpověděla?

Julie: Řekla jsem: ne, nevěřím tomu, nikdy bych tomu neuvěřila.

Fernando Krapp: A tak ti dnes říkám: Tak, jako ty jsi nevěřila té vraždě, tak já jsem nikdy nevěřil těm historkám s hrabětem.

11.

(Hrabě.)

Hrabě: *(čte dopis)* „... jak jste se už patrně, hrabě Bordavelo, dozvěděl, byla moje žena úplně vyléčena a z ústavu propuštěna. Přeje si s vámi mluvit. Přijďte pozítří, ve čtvrtek, k nám, abychom mohli tu věc uzavřít. Moje žena vás prosí,

já na tom trvám. Jsem si jist, že přijdete. Umíte si představit, že pokud se neobjevíte, může to mít ty nejnejpříjemnější důsledky. Znáte mě. Fernando Krapp."

12.

(Julie. Fernando Krapp. Hrabě.)

Fernando Krapp: Ten čaj nám sem přines ty, Julie! Služku pošli klidně pryč, komorníka taky, můžou si dnes vzít volno. Celý večer.

Hrabě: Čaj?

Fernando Krapp: Kdepak, žádný strach! Se žaludkem nic nemám, jsem zcela zdrav. Vy přece milujete čajové dýčhánky, proto čaj! – Sedíte pohodlně? Můžete si klidně sednout na pohovku. Julii to jistě nebude vadit, že si hovíte na jejím krásném indickém přehozu?

Julie: Ne, vůbec ne.

Hrabě: Sedí se mi tu velmi dobře, děkuji.

(mlčení)

Fernando Krapp: To krásné ticho! Jenom ten zvláštní, jemný cinkot... ach tak, to se vám třese šálek na talířku!

(Hrabě rychle odloží šálek.)

Fernando Krapp: Promiňte, mám obzvláště citlivý sluch. Nechtěl jsem vás přivést do rozpaků.

Hrabě: Ale jaképak rozpaky, ne, ne!

Fernando Krapp: No jasně! Vy jste mužem ducha, a mě považujete za hrubiána. Ale mně to nevadí. Julie, ty jsi nalila jen našemu hraběti – proč ne také mně? Nalej mi, chci se napít první, aby pan hrabě věděl, že v mém domě může bez obav užít všeho, co se mu nabízí.

Julie: No dobře, já vím! Vezměte si cukr! *(Hodí hraběti do čaje cukr.)*

Fernando Krapp: Já nechtu žádné romány, beletrii a tak dále. Jen příležitostně čtu noviny, revolverové plátky. Tam se člověk doví, jak to v životě chodí, že ano?

Hrabě: Nevím, o tom nemůžu...

Fernando Krapp: *(Julii, vesele)* Hele, jak se zachmuřil! Nemůže mi totiž radostně přitakat, tenhle muž ducha! – Někdy se tam píše o tak neuvěřitelných zločinech, až člověk nad lidstvem žasne. Dokonce i já žasnu. A to si myslím, že jako obchodník znám lidi. Mě nikdo neobalamutí, pane hrabě.

Hrabě: Ne, to jistě ne.

Fernando Krapp: Vždyť i vy mě považujete za člověka, který je schopen všeho!

Hrabě: Jsou určité meze... jsou určité meze...

Fernando Krapp: Všichni lidé jsou přece prodejní, nebo snad ne?

Hrabě: Tomu... nevěřím.

Fernando Krapp: Jedni mají ducha, druzí peníze.

Julie: Umělcům se musí leccos prominout.

Fernando Krapp: Kdo tady mluví o umělcích? Ach tak, vy z dlouhé chvíle básníte!

Hrabě: Někdy se pokouším sám sebe... vyjádřit.

Fernando Krapp: Ale to já dělám taky! Říkám, co chci.

Hrabě: Já mám na mysli, verše... ve volném rytmu.

Fernando Krapp: Pište dál! Až to budete mít pokupě, dám to vytisknout.

Hrabě: To by byla... pro mě čest.

Fernando Krapp: Jakápak čest? Nesmysl! Vždyť nikoho nemáte, kdo by tu veteš tiskl!

Hrabě: Jistý zájem by byl... jedno nakladatelství...

Fernando Krapp: Tím líp! Všechno to skupím – kolik toho vlastně je? – a nacpeme to Julii do altánu! Výborně! Tak co? Spokojen?

Hrabě: Pěkně vám děkuju. Za váš zájem.

Fernando Krapp: Máte psát detektivky! Mordýrny! Ty by se líp prodávaly.

Hrabě: To bohužel není můj žánr.

Fernando Krapp: Představte si, tuhle jsem četl, jak jeden manžel podřezal milenci své ženy krk. Hlavu jiskřící duchem dokonale odděil od těla.

Hrabě: Patrně nějaký psychopat...

Fernando Krapp: Jak se to vezme. Tělo pak rozřezal na kostičky a hodil slepicím. Našla se jen hlava.

Hrabě: Příšerné!

Fernando Krapp: Měl totiž slepičí farmu. – A ještě jeden příběh – ale nerad bych vás nudil...

Hrabě: Ne, ne, kdepak!

Fernando Krapp: Na Julii udělal hluboký dojem! Ona jinak tyhle zprávy z bulvárních plátků nečte, a dobře dělá. Ať se zabývá jen krásnými věcmi. – Pokus o vraždu manžela, všechno vyšlo najevo. Manželé se ale smířili, a milence, jejího kadeřníka, poslali k čertu. Pointa: oběsil se.

Hrabě: Pane Krapp... chtěl bych...

Fernando Krapp: Já vás nudím! Nebo jste neklidný, protože stále ještě nevíte, proč jsme vás sem pozvali? – Julie!

Julie: Poprosila jsem svého muže, aby vás pozval, protože musím požádat o prominutí za těžké urážky, kterých jsem se na vás dopustila.

Hrabě: Ale Julie, já vůbec nevím, o čem mluvíte! Nikdy jste mě neurazila!

Fernando Krapp: Není možné, hrabě Bordavelo, aby vám ta situace nebyla jasná. Takový inteligent!

Julie: Ale ano, přivedla jsem vás do strašné situace. Je mi to velmi líto.

Hrabě: Já vám nerozumím...opravdu nevím...

Fernando Krapp: *(přeruší ho)* Tak pozor!

(Hrabě je vyděšen, neví, co má říct.)

Julie: Jste tak zdvořilý a taktní, chcete mě ušetřit.

Fernando Krapp: Jistě chápete, že člověk, který druhému způsobí újmu a cítí se viněn, chce poprosit za odpuštění.

Hrabě: Samozřejmě, pane Krapp, ale o jakou újmu jde? Jaká křivda se mi stala?

Julie: Byla jsem opravdu nemocná – můj mozek byl nemocný! Doufám proto ve vaši shovívavost.

Hrabě: Prosim vás, Julie, netrapte se.

Julie: Ne, chci mluvit. Chci sebrat všechnu svou odvahu, všechno vyjavit a nic nezastírat, abych se potom, až dosáhnu vašeho odpuštění, cítila opravdu volně.

Fernando Krapp: *(přikře)* Tak už konečně poslouchejte!

Julie: Ve své pomatenosti jsem tvrdila, že jste se o mě ucházel, tajně mně činil návrhy, šeptal žhavá vyznání, a že se vám dařilo stále více rozpalovat moje city.

Hrabě: To že jste říkala, Julie?

Fernando Krapp: Ano. Mně! Vidíte, přece jenom jste se lek!

Julie: A nakonec jsem měla podlehnout. Ach, v jak strašném stavu jsem to byla! Úplně šílená! Jak jsem vůbec mohla něco takového říci!

Hrabě: Je mi to moc líto.

Fernando Krapp: Ano, je to pro ni opravdu velmi nepříjemné.

Julie: Ještě víc jsem toho řekla! Měli jsme dělat ty nejnestydatější věci, dokonce na této pohovce! A to ne jednou, ale mnohokrát, stále znovu. Někdy, když můj muž odcestoval, jste prý přicházel i v noci. Jak jsem vůbec mohla tyhle strašné věci tvrdit a přivést vás tím do takové situace! Vězelo to tak pevně v mé hlavě. Je mi líto, že jste si musel nechat líbit, abyste v přítomnosti lékařů byl zpovidán z našeho domnělého vztahu. Byl to pro vás jistě ten nejodpornější okamžik. – Odpusťte mi, jestli můžete! Prosim!

(mlčení)

Fernando Krapp: Akceptujete tuto omluvu?

Hrabě: Musím přiznat...

Fernando Krapp: Ano nebo ne?

Hrabě: Ano – odpouštím jí. Odpouštím vám oběma.

Fernando Krapp: (*hrubě*) Dejte si pozor na to, co říkáte! M n ě nemáte co odpouštět.

Hrabě: Ne. To je pravda.

Fernando Krapp: Jste tak rozrušený – uklidněte se přece! Vždyť je všechno v pořádku. – Vidíš, Julie, bylo to tak dobře. (*hraběti*) Jsem rovný chlap a přičí se mi nepříjemnosti ututlávat.

Julie: Jsem tak šťastná, Fernando.

Fernando Krapp: A co když vás to bude svádět, pane hrabě, abyste věc líčil jinak...

Hrabě: To určitě ne!

Fernando Krapp: Člověk nikdy neví. Pořád se někde motáte a něco vykládáte... Třeba ve volných verších... Neradil bych vám to. Znáte mě.

Julie: Ach, otevřené okno, a venku cvrlikají ptáci!

Hrabě: Myslím, že... už jsem tu přebytečný... (*chce odejít*)

Fernando Krapp: Stůjte! Chtěl bych vás ještě poprosit, hrabě Bordavelo, přijďte zas a choďte sem tak často, jak se vám zachce! I když nebudu doma – tím se nenechte odradit! Dělaloby velmi špatný dojem a mohlo by to zavdat příčinu k různým pověstem, kdybychom náhle přerušili styky. Že ano, Julie?

Julie: Ano, Fernando.

Fernando Krapp: Nejspíš si ještě máte co říci... mezi čtyřma očima – co jste nechtěli říkat přede mnou. Opustím vás.

(*odejde*)

13.

(*Julie. Hrabě.*
Oba tu sedí mlčky. Hrabě hledí znepokojeně na dveře.)

Julie: Nedívejte se pořád na dveře!

Hrabě: (*šeptá*) Co když poslouchá?

Julie: Nemusíte šeptat.

188 **Hrabě:** Zrovna mi vysadil hlas.

Julie: Fernando Krapp nebude přece slídit za dveřmi a poslouchat, co si povídáme!

Hrabě: No, po tom všem, co se stalo...

Julie: Opravdu můžete být klidný, Juane.

Hrabě: Já a klidný? Julie! Já už ani nevím, kdo jsem! Kdybyste tady nesešla vy a neřikala mně: Juane, neoslovovala mě: Juane! – tím jménem, které znám, které mám spojené s jednou osobou, Juan hrabě Bordavela – osoba, o které jsem si myslel, že ji znám – nevěděl bych...

(*Julie se usmívá.*)

Mám tu osobu v paměti. Ne že bych ji nějak zvlášť obdivoval a cenil si v š e c h jejich povahových rysů, to ne! Ale nebyla mi odporná. A teď, Julie – teď jsem si odporný, teď se sám sobě hnuším! (*pláče*) Vidíte, co se ze mě stalo, z člověka, kterého jste milovala.

(*Julie mlčí.*)

Přemohl mě žal.

Julie: Ne, Juane.

Hrabě: Vás ještě neopustila naděje? Copak můžeme po tomhle představení plněm hnusu, lži a pomluv ještě věřit, že se najdeme? Že naše čisté city zase ožijí? Po té strašlivé scéně!

Julie: Po jaké scéně, Juane?

Hrabě: Vidím se, jak tam stojím, ubohý a bezbranný, oba lékaři jako svědci, co moc dobře vědí, o čem se hraje, jak jsem nucen vás zapřít – ta strašlivá scéna, kdy jsem byl tak hluboce potupen – a vy také.

Julie: Ubohý Juane!

Hrabě: Myslel jsem, že se už nebudeme chtít ani vidět.

Julie: To jste si myslel?

Hrabě: Vy jste tak strašně silná, tak silná!

Julie: Ano. Svou láskou.

Hrabě: Vy – mně vracíte život! Nadějí! Všechno!

Julie: Jak jsem byla hloupá! Teď už tomu všemu konečně rozumím, všechny omyly a zmatky jsou pryč.

Hrabě: Teď by měl poslouchat za dveřmi! Vy, Julie, vy jste mě musela prosit za odpuštění!

Julie: Přišlo mi to úplně samozřejmé.

Hrabě: Julie – teď ti nerozumím.

Julie: To bylo z vaší hlavy! Prohlásil jste přece, že celá ta milostná aféra byla jen můj přelud. No a já jsem se za to omluvila. Měl jste pravdu, vůbec se nemusíte znepokojoovat.

Hrabě: Ale, Julie! Nebudete snad teď, když jsme sami, popírat, že jste mé city znala, že jste je opětovala, že jste byla mou milenkou?

Julie: Prosim vás, přestaňte.

Hrabě: Vždyť já to vím! Já to vím!

Julie: To se vám jenom zdá, můj milý Juane. Vy jste se z toho pomátil. (*Směje se.*)

(*Hrabě utíká pryč.*)

Fernando Krapp: Fernando Krapp je vítěz. Samo sebou. Milovala ho celým svým srdcem. Pak přišla smrt a vzala si ji. Nejdříve si vzala její krásu. Pak její mysl. Pak její dech.

14.

(*Julie. Fernando Krapp.*)

Fernando Krapp: Upustila jsi hřebínek do vlasů.

Julie: (*šeptá*) Ani jsem si toho nevšimla.

Fernando Krapp: Taková lehounká věcička. Jak ji vezmu do ruky, ohne se.

Julie: (*šeptá*) Dej mi ho.

Fernando Krapp: I mně sluší! Můžu si s ním stáhnout pramen vlasů nad čelem.

Julie: (*šeptá*) Ano.

Fernando Krapp: Ty se nesměješ. – Hele, jak se umím pitvořit! – Stará opice... koukej! Nebo: řvoucí lev...! Napadají mě

jenom zvířata. A přitom existuje tolik grimas lidí! Vem si třeba toho Alfonse, jak se šklebí a ty se vždycky bojíš! Doktor Hermannstetter mi vypravoval o jednom bláznovi, který se procházel ulicemi a výrazy všech tváří, které cestou viděl, převzal a vryl si je do paměti – nemohl prostě jinak! Pak se schoval v nějaké temné chodbě a všechny je překotně napodobil, aby se jich zbavil – jako ten, kdo hned zase vyzvrací zkažené jídlo, které právě snědl. Jen si to představ! – Tady máš ten hřebínek.

Julie: (*šeptá*) Nesnáším, když mi padají vlasy do čela.

Fernando Krapp: Měla bys mít hřebínek posázený brilianty.

Julie: Umírám, Fernando.

Fernando Krapp: Ne, ne, ne! – Neříkej hlouposti! Víš, že to nesnáším.

Julie: (*šeptá*) Jen se mi podívej do obličejce.

Fernando Krapp: (*křičí*) Neumíráš! To není možné! Patříš mně! Já tě nedám! Nikomu tě nedám! Ani smrti ne, té proklaté zmijí!

Julie: (*šeptá*) Ó jak mě miluješ! Řekni to! Řekni to!

Fernando Krapp: Vždyť to přece víš!

Julie: (*šeptá*) Nikdy jsi to nevslovil, ani jedinkrát! Třeba mně to vrátí sílu do života.

Fernando Krapp: A najednou pukla obruč kolem jeho srdce, a on poprvé hovořil o lásce k Julii, nemohl přestat, plakal při tom, křičel a vzlykal. Popadl její slabé, vyhaslé tělo, přitiskl je k sobě. Leh si k ní na postel a neustále opakoval: Vem si můj život! Vem si můj život! Vem si mou krev! Nedám tě smrti!

Julie: (*šeptá*) Ty pláčeš. Ale já jsem šťastná.

Tak zemřela. Po několika dnech někdo vyrazil dveře a našli Fernanda s Julií. Musel mrtvou ženu zvednout z postele a donést skoro až ke dveřím. Tam s ní upadl. Teprve potom si podřezal žíly. Tak zemřel, aniž by jí pustil z rukou.